

Bespisning af fattige Skolebørn. Loven bygger paa Frivilligheden, paa Oprettelsen af Velgørenhedsforeninger og aabner Adgang til kommunalt Tilskud. Men ved at gaa bort fra denne Lovs Princip og over til det, vi foreslaa, vilde man faa etableret en virksomhedsfuld Bespisning af de fattige Børn, uden at det kan siges, at Udgifterne vilde blive overvældende store. Den Pris, for hvilken man er i Stand til at fremstille Mad i de i Øjeblikket fungerende Bespisningsforeninger, er ret lav. Noget af det højeste er 15 Øre pr. Portion, og med en saadan Pris vil det altsaa være muligt at gennemføre den Reform, vi foreslaa, for et Beløb af 320,000 Kr. om Aaret eller der omkring. Som jeg sagde, har Sagen i de foregaaende Samlinger mødt adskillige velvillige Udtalelser og det ikke alene fra de senere Aar. Det gælder for Sagens hele Behandling, at der fra visse Sider stadig er blevet udtalt megen Velvillie overfor Tanken om at forhindre Sult hos Skolebørn. Jeg vil ogsaa ved denne Lejlighed erindre om, at det tidligere Medlem fra Esbjerg, Bluhme, ved flere Lejligheder har udtalt sig meget varmt for dette Spørgsmaals Løsning. I Samlingen 1906—07 fremsatte han en Udtalelse, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse skal citere; den findes i Tidenden for Samlingen 1906—07 Sp. 2980: „For mig staar det som ligefrem oprørende, at det med tvungen Skolegang, Tvang for Forældrene til at sætte Børn i Skole, Tvang for dem til at give dem Undervisning kan blive Følgen, at disse Børn kunne sidde og sulte i Skolen og være ude af Stand til at modtage Undervisning. Jeg finder, at det er en Samfundspligt at ordne Lovgivningen saaledes, at sligt ikke kan finde Sted.“ Ud fra den samme Betragtning, som dette varmtførende Medlem den Gang gjorde gældende, forelægge vi Gang paa Gang vort Forslag, fordi vi ligesom han oprøres over, at Børnene maa sidde sultne i Skolen, og vi skønne ligesom han, at Regeringspartiet, Lovgiverne, Regeringen have Ansvaret for, at en saadan Tilstand ikke forhindres.

Jeg har tidligere henvist til en Beretning, der findes i Tillæg B. for Samlingen 1898—99 Sp. 2283, en Beretning, som viser, at Skolebespisning er en absolut fornøden Reform. Det fremgaar af denne Beretning og af de Undersøgelser, Lærerne den Gang havde iværksat, at 4,605 Børn aldrig fik varm Mad i Vintermaanederne, at 18,152 Børn højst fik varm Mad 1, 2 eller højst 3 Gange ugentlig. Det drejer sig

altsaa efter denne Opgørelse, som nu er noget forældet, men sikkert fremdeles kan tages som gyldigt Udtryk for, hvordan Tilstanden er — maaske den endda er værre nu — om at 22,757 Børn manglede tilstrækkelig Ernæring. Af disse godt 22,000 Børn findes de 7,000 i Landdistrikterne, 15,000 fordele sig paa Købstæderne og København.

Jeg har tidligere henvist til andre Oplysninger vedrørende den nuværende Skolebespisning, har selv fremskaffet Oplysninger, og Rigsdagens Udvalg har fremskaffet Oplysninger om, i hvilken Udstrækning Skolebespisning finder Sted i Kommunerne. Der finder kun Bespisning Sted i 31 Kommuner, og kun i ca. 20 af disse gives der kommunale Bidrag til Skolebespisningen. Det er altsaa kun en yderst ringe Del af Kommunerne, der overhovedet har nogen Bespisning af fattige Skolebørn, og hele den Virksomhed, som de eksisterende Bespisningsforeninger udfolde, er utvivlsomt alt for ringe. Det er Gang paa Gang hævdet af Pædagoger, at Børn ikke maa sulte og mindst i den Tid, da Loven tvinger dem til Skolegang. De Penge, vi ofre paa Skoleundervisning til mangelfuldt ernærede Børn, ere helt eller delvis spildte. Naar Staten paalægger Skolepligt, har den ogsaa en moralsk Pligt, forekommer det mig, til at sørge for, at Børnene have Forudsætningerne for at kunne lære noget for de Penge, der ofres paa Skolegang, og den første Forudsætning derfor er utvivlsomt, at de ikke sulte.

Der er en Pædagog, som for nylig har skrevet: „Naar Skolen har gjort sin Pligt med Hensyn til Børnenes Ernæring, har den ideel Ret til at tænke paa yderligere Legemsopdragelse ved Gymnastik, fri Idræt, Badning o. l. At lade sultne, underernærede Børn faa en anstrengende Gymnastiktime, er derimod en Grusomhed, hvori vore Skoler alt for ofte tankeløst gøre sig skyldige.“ Det er desværre rigtigt, at Skolen ofte gør sig skyldig i denne Tankeløshed at give Børnene en anstrengende Gymnastiktime eller give dem en anstrengende Undervisning i forskellige andre Fag uden at tage Hensyn til, at nogle af disse Børn ere underernærede og maaske sultne, maaske manglende Mad Dag efter Dag. Jeg tillader mig i øvrigt at henvise til et lille Skrift angaaende Skolespørgsmaal, som jeg har tilladt mig at omdele paa Medlemmernes Pladser, og hvori der findes et Afsnit om Skolebespisning, som uden Tvivl vil interessere dem, der overhovedet have Interesse for denne Sag.